

MALEZYA'DA MÜLTECİ VE GÖÇMENLER

Ahmet Yılmaz
Haziran 2022

INSAMER
İHH İNSANI VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
IHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية والاجتماعية

Mülteci Uluslararası
Hakları Derneği
INTERNATIONAL REFUGEE RIGHTS ASSOCIATION

MALEZYA'DA MÜLTECİ VE GÖÇMENLER

Hazırlayan: Ahmet Yılmaz

Genel Yayın Yönetmeni: Dr. Mehmet Ali Bolat

Editör: Ümmühan Özkan

Web Editörü: Melik Yasin İpek

Referans için: Yılmaz, Ahmet. *Malezya'da Mülteci ve Göçmenler*, Rapor. İNSAMER - UMHD. Haziran 2022.

Baskı

Haziran 2022

Kapak ve Sayfa Tasarım

Nuhun Gemisi / Emin Şener

Bu yazının içeriği ile ilgili bütün sorumluluk müelliflerine aittir.

© Bu yayının bütün hakları mahfuzdur. Sadece kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İNSAMER
İHH İNSANI VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
IHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية و الاجتماعية

Mülteci Uluslararası
Hakları Derneği
INTERNATIONAL REFUGEE RIGHTS ASSOCIATION

İÇİNDEKİLER

1	Giriş
3	Göç, İltica ve Demografik Yapı Bağlamında Malezya
7	Malezya'daki Göçmenler
10	Kadın Göçmenler
12	Malezya'daki Mülteciler
14	Malezya'da İnsan Kaçakçılığı
16	Covid-19 Döneminde Göçmen ve Mülteciler
18	Covid-19 Sonrası Malezya'da Göçmen ve Mülteciler
19	Sonuç
21	Kaynakça

GİRİŞ

Malezya'nın demografik yapısını oluşturan farklı din ve kültüre sahip unsurlar arasındaki etnik çekişme, ülkenin iç politikasını belirlediği gibi, yabancı statüsündeki göçmen ve mültecilere yönelik politikaların belirlenmesinde de önemli bir etkidir.

Tarihî Çin-Hindistan deniz ticaretinin geçiş güzergâhında yer alan Malezya, her zaman göçmen ve mültecilerin hedef ülkelerinden biri olmuştur. 17. yüzyıldan itibaren zengin kалаy madenlerinde çalıştırılmak üzere insan gücüne ihtiyaç duyan Malezya, bağımsızlıktan sonra da ekonomik gelişmelere paralel olarak göçmen kabul etmiştir. Bugün toplamda 3 ila 5,5 milyon göçmenin bulunduğu Malezya'da, kayıt dışı göçmenlerin sayısının en az 2 milyon olduğu tahmin edilmektedir.

Malezya'daki göçmenler, ülkedeki iş gücünün %20'sini oluşturmaktadır (Wahab, 2020). Çoğunluğu Endonezya, Bangladeş ve Nepal gibi çevre ülkelerden gelen göçmenler, kauçuk ve palmiye tarlaları, hizmet, sanayi ve inşaat sektörlerinde çalışmaktadır. Malezya'daki göçmenlerin bir kısmı ül-

keye girişte resmî yolları kullanırken büyük bir kısmı insan kaçakçılarıyla iş birliği yaparak ülkeye ulaşmaktadır. Malezya hükümeti insan kaçakçılığını önlemek ve kayıt dışı göçü engellemek için sıkı tedbirler alsa da bu durumun önüne geçmek mümkün olamamaktadır.

Malezya'da sayıları milyonları aşan göçmenin yanı sıra çoğunluğu Myanmar'daki katliamlardan kaçarak ülkeye ulaşan Rohingya'ların oluşturduğu 182.230 mülteci bulunmaktadır. Ne var ki sık sık göç dalgalarına maruz kalan Malezya, 1951 tarihli Birleşmiş Milletler (BM) Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi'ni imzalamadığı için bu mültecilerin varlığını resmî olarak tanımamakta ancak ülkeye ulaşan mültecilere süreli olarak barınak temin etme ve üçüncü bir ülkeye geçişlerini sağlama gibi konularda yardımcı olmaktadır.

Malezya Devleti'nin göçmen ve mültecilere yönelik siyasetini anlamak için ülkenin demografik yapısını incelemek gerekmektedir. 32,37 milyonluk Malezya nüfusunun %69,8'ini oluşturan Malaylar ülkenin idaresini ellerinde bulundurmaktadır. Nüfusun %22,6'lık kesimini oluşturan Çinliler ise ticarete aktiftir. Ülkedeki Hintlilerin oranı ise %6,8'dir. Malezya'nın demografik yapısını oluşturan farklı din ve kültüre sahip bu üç unsur arasındaki etnik çekişme, ülkenin iç politikasını belirlediği gibi, yabancı statüsündeki göçmen ve mültecilere yönelik politikaların belirlenmesinde de önemli bir etkidir.

GÖÇ, İLTİCA VE DEMOGRAFİK YAPI BAĞLAMINDA MALEZYA

Tarihî Hindistan-Çin deniz ticareti güzergâhında yer alan Malezya, bu özelliği dolayısıyla tarih boyunca jeopolitik olarak önemli bir ülke olmuştur. Ne var ki sahip olduğu bu konum sebebiyle sürekli savaş ve işgallere uğrayan Malezya, aynı zamanda önemli bir göç güzergâhı hâline gelmiştir. Öncelikle Malezya’nın asıl sahipleri olan Malay halkın, kuzeyden gelen sarı renkli Mongollilerle esmer renkli Austronezyalıların karışımından oluşan melez bir halk olduğunun altını çizmek gerekmektedir (Bellwood, 2007, 70); yani bu yönüyle göç, aynı za-

manda Malay halkını meydana getiren temel unsurdur. Ayrıca bugünkü Malezya’nın büyük bölümünü oluşturan Malay Yarımadası’ndaki halkın önemli bir kısmı, tarihî süreç içerisinde Sumatra, Java ve Sulewasi adalarından göç etmiştir. Farklı bölgelerden Malay Yarımadası’na göç eden bu halklar, Malay dilinde “kuala” denilen nehir ağızlarına yerleşmiştir. Zamanla birer liman hâline dönüşen bu yerleşim birimleri, Hindistan-Çin arasındaki ticaretin artmasıyla birer şehir devleti/sultanlık hâline gelmiştir. Bugün Malezya Devleti egemen-

15. yüzyıl itibarıyla birer ekonomi ve ticaret merkezi hâline gelen Malay sultanlıkları, bundan sonra âdeta Arap, Çinli ve Hintli tüccarların akınına uğramıştır.

liği altında birer eyalet olarak varlıklarını devam ettiren Kedah, Selangor, Kelantan, Cohor, Perak, Pahang, Kelantan ve Terengganu sultanlıkları da nehir ağızlarına kurulmuş şehir devletleridir. Bu sultanlıkların ortaya çıkışında bölgesel göçlerin önemli etkileri olmuştur.

15. yüzyıl itibarıyla birer ekonomi ve ticaret merkezi hâline gelen Malay sultanlıkları, bundan sonra âdeta Arap, Çinli ve Hintli tüccarların akınına uğramıştır. Nitekim Malay sultanlıklarına yerleşen Arap menşeli tüccarlar bölgenin İslamlaşmasında önemli rol oynamıştır. Çoğunluğu Yemen ve Hicaz bölgesinden olan Arap nüfus, Malaylar arasında Arap kültürünün yayılmasında öncülük etmiştir; ayrıca Araplarla Malaylar arasındaki evliliklerden de azımsanmayacak büyüklükte melez bir halk meydana gelmiştir.

16. yüzyıl başlarında, Hindistan-Çin deniz ticaretinin önemli güzergâhlarından olan Malakka şehri, Portekizlerin eline geçmiştir (Wright ve Reid, 1913, 70). Bu tarihten itibaren bölge si-

yaseti üzerinde etkili olan Avrupalılar, Malay sultanlıklarına nüfus olarak da yerleşmişlerdir. Portekizlerden sonra Malakka'ya yerleşen Hollandalılar, 200 sene boyunca bölgede hâkim güç konumunda olmuşlardır. Hollandalılar, Portekizlerden farklı olarak baharat ticaretiyle yetinmemiş ve Malay Yarımadası'ndaki zengin kalay madenlerini de işletmeye başlamıştır. Kalay madenlerinin açılması ve madenlerde çalıştırılmak üzere Çin'den işçi getirilmesi, Malay Yarımadası'nın demografik yapısını önemli ölçüde değiştirmiştir. Bu süreçte Hollandalılar dışında Malay sultanlıklarının da kalay madenlerinden gelir elde etmek için Çinlileri çalıştırmaya başlaması, bölgede Çinli nüfusun daha da artmasına sebep olmuştur. Nitekim 19. yüzyılın ortalarından itibaren Malay sultanlıkları kalay madenlerinde çalışan Çinli göçmenleri kontrol altında tutmakta zorlanmaya başlamıştır.

Hollandalıların deniz üstünlüğünü kaybetmesi sonrasında İngiltere, Hindistan-Çin deniz yolunun önemli bir bölümünde hâkimiyet sağlamış

Kalay madenlerinin açılması ve madenlerde çalıştırılmak üzere Çin'den işçi getirilmesi, Malay Yarımadası'nın demografik yapısını önemli ölçüde değiştirmiştir.

ve Avrupa'da Sanayi Devrimi'yle beraber başlayan ham madde ihtiyacını karşılamak için de Malay sultanlıklarındaki kalay madenlerinin işletmesini almıştır. Bölgede artan ticaretini güvence altına almak için de 1870'lerden itibaren Malay sultanlıkları üzerinde hâkimiyet kurmaya başlamıştır. Madenlerde çalıştırmak üzere bölgeye yeni Çinli göçmenler getirmeye devam eden İngilizler ayrıca artan iş gücü ihtiyacını karşılamak için bölgede Hindistan'dan da büyük oranda nüfus iskân etmiştir. Hintli göçmenler Çinlilerden farklı olarak demir yolu inşaatlarında ve tarımda çalıştırılmışlardır. 1895 yılında İngiliz hâkimiyetinde kurulan Malay Federasyonu sonrasında bölgedeki Çinli ve Hintli göçmen sayısı daha da artmıştır (Winstedt, 1935, 258). Nitekim 1800'lü yıllardan 1940'lı yıllara kadar Malay Yarımadası dünyada en fazla göç alan bölgelerden biri hâline gelmiştir.

1900'lü yılların başında İngiliz hâkimiyetindeki Malay Yarımadası dünyadaki kalay ihtiyacının yarısından fazlasını tek başına karşılamıştır.

İngilizler, sömürge dönemi boyunca Malayları, Çinlileri ve Hintlileri farklı iş alanlarında kullanmıştır. Malayların çoğunluğu geleneksel olarak süregeldiği gibi tarım ve balıkçılıkla uğraşmıştır. Daha önce madenlerde çalışan Çinliler ise, İngiliz sömürgesi döneminde ticaret alanında söz sahibi olmaya başlamıştır. Nitekim bu dönemde ülke içerisindeki küçük ölçekli ticari işletmeler ve uluslararası

ticaret büyük oranda Çinlilerin eline geçmiş ve bu durum Çinlilerin zenginleşmesine sebep olmuştur. Hintliler ise kauçuk ve palmye tarlalarında, kara ve demir yollarının inşaatında çalıştırılmıştır.

1957 yılında bağımsızlığını kazandığında nüfusunun %38'ini Malay Müslümanların, %38'ini Çinlilerin, %11'ini Hintlilerin oluşturduğu Malezya'da Malaylar, devlet idaresini kontrol ederken Çinliler ise ticari faaliyetleri tekellerine almıştır. Toplumda gelir dağılımında dengesizliğe yol açan bu durum, sonraki dönemlerde çatışmalara da sebep olmuştur. Nitekim 1969

yılında Malaylarla Çinliler arasında yaşanan çatışmalar, 100'den fazla kişinin ölümüyle sonuçlanmıştır.

Malezya hükümeti 1971 yılında, İngiliz sömürgesi döneminde ekonomik yönden geride kalan Malayları desteklemek amacıyla Yeni Ekonomi Politikası'nı (NEP) yürürlüğe koymuştur. Malay dilinde "toprağın asıl sahipleri" anlamına gelen ve *bumiputera* politikası olarak isimlendirilen bu yasa, Malezya'da yaşayan Malaylara ve *orang asli* denilen bazı yerli gruplara sosyoekonomik ayrıcalıklar verilmesini sağlamıştır (İbrahim, 2021). *Bumiputera* Yasası, Malay asıllı şirketle-

1900'lü yılların başında İngiliz hâkimiyetindeki Malay Yarımadası dünyadaki kalay ihtiyacının yarısından fazlasını tek başına karşılamıştır.

re ekonomik destek sağlanması, yine Malay asıllı öğrencilere özel burslar verilmesi ve onlara özel üniversitelerin kurulması gibi maddeler içermektedir. Yasanın kabul edilmesiyle birlikte Malaylar sosyoekonomik olarak büyük kazanımlar sağlamış ve sömürge döneminden itibaren ülke ticaretini elinde bulunduran Çinlilere alternatif olarak Malay asıllı elit bir sınıf ortaya çıkmıştır. *Bumiputera* her ne kadar Malay, Çinli ve Hintliler arasındaki ekonomik farkı kapatsa da bunlar arasındaki ayrımcılığın daha da derinleşmesine sebep olmuştur. Bugün hâlâ yürürlükte olan bu yasa, Malay asıllı vatandaşlara önemli ayrıcalıklar sağlarken ülkedeki Çinli ve Hintlilerin ikinci sınıf vatandaş olarak algılanmasına yol açmaktadır. Malay üstünlüğü (*Malay supremacy*) olarak da tarif edilen bu durum, Malezya iç siyasetinin önemli tartışma konularından biridir.

Malay elitler bağımsızlık sonrası dönemde ulus devlet anlayışını Malay üstünlüğü üzerine kurmuş, ülke nüfusunun neredeyse yarısını oluşturan Çinli ve Hintlilerin entegrasyonuna yönelik bir politika izlememiş-

Malay elitler bağımsızlık sonrası dönemde ulus devlet anlayışını Malay üstünlüğü üzerine kurmuş, ülke nüfusunun neredeyse yarısını oluşturan Çinli ve Hintlilerin entegrasyonuna yönelik bir politika izlememiştir; bu da toplumsal ayrışmanın derinleşmesine sebep olmuştur.

tir; bu da toplumsal ayrışmanın derinleşmesine sebep olmuştur. Ancak 1981 yılında başbakanlık koltuğuna oturan ve Malezya tarihinde en uzun süre bu görevde kalan Mahathir Muhammed, *bumiputera* politikasını devam ettirmekle beraber yeni bir ekonomi modeli daha ortaya koymaya çalışmıştır. Mahathir Muhammed’in 1991 yılında tanıttığı “2020 Vizyonu” ile Malezya’nın 2020 yılında gelişmiş ülkeler arasında yer alması hedeflenmiştir. Mahathir ayrıca ülkede etnik ayrımcılığa sebep olan *bumiputera* yerine Malay, Çinli ve Hintlileri aynı çatı altında toplamayı hedefleyen *Bangsa*

Malaysia “Birleşik Malezya” kavramını kullanmaya başlamıştır (Ishak, 2002). Mahathir’in *Bangsa Malaysia* politikası ülkedeki toplumsal ayrımcılığı azaltsa da hiçbir zaman bitirememiştir. Malezya’nın eyalet sistemiyle yönetilmesi ve muhalefet partisi olan Malezya İslam Partisi’nin (PAS) politikaları, *Bangsa Malaysia*’nın önündeki en büyük engel olmuştur. PAS, Çinli ve Hintlilerin güçlenmesinin Malezya’nın İslami yapısına zarar vereceğini iddia etmektedir.

Bangsa Malaysia politikası bugün “Malezya ailesi” anlamına gelen *Keluarga Malaysia* söylemiyle devam ettirilmektedir. Ülkede etnik ayrımcılık 1980’lerdeki kadar olmasa da hâlâ kısmen sürmektedir. Özellikle hükümetin *bumiputera* politikasından vazgeçmemesi, kamuda Malaylara öncelik vermesi, Çinli ve Hintlilerin kendi okullarını açmalarına ve ana dilde eğitim vermelerine müsaade etmemesi, toplumsal ayrışmaya sebep olan temel unsurlardır. Uygulanan bu politikalar Malezya’da etnik gerilime yol açtığı gibi, Malezya hükümeti ve halkının göçmen ve mültecilere olan yaklaşımını da büyük ölçüde etkilemektedir.

MALEZYA’DAKİ GÖÇMENLER

Malezya bağımsızlıktan sonra ekonomik gelişmeye bağlı olarak ortaya çıkan insan gücü ihtiyacını karşılamak

amacıyla göçmen almaya başlamıştır. Bilhassa 1970’li yıllardan itibaren Endonezya’dan kabul edilen göçmenler

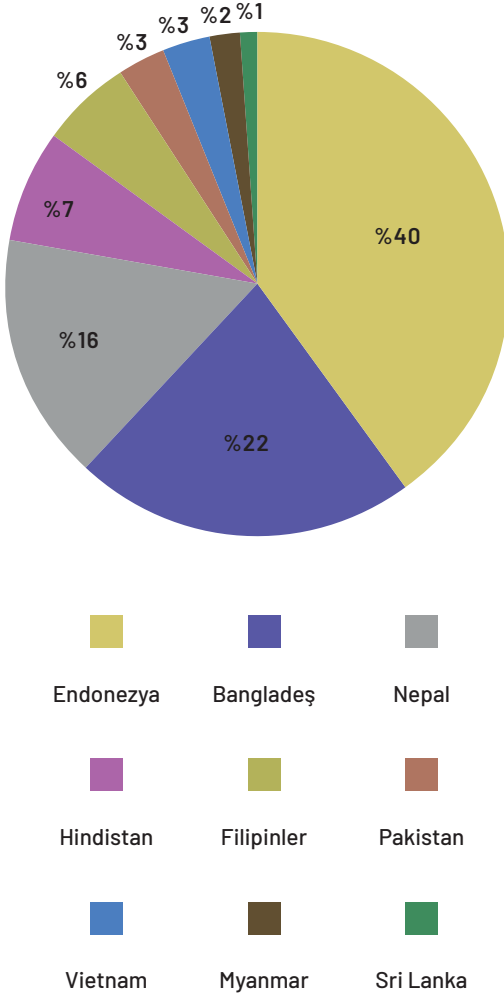
genellikle 3D (*dirty, difficult, dangerous*) olarak tarif edilen kirli, zor ve tehlikeli işlerde çalıştırılmıştır. Malezya hükümetinin özellikle Endonezyalı işçileri kabul etmesinin temel sebebi de Endonezyalıların Malaylarla olan dinî ve kültürel yakınlığıdır. Endonezyalı göçmenler arasında erkeklerin çoğu kauçuk ve palmiye tarlalarında çalışırken kadınlar ev işlerinde ve çocuk bakıcısı olarak çalışmaktadır (World Bank, 2013). 2010'lu yıllara gelindiğinde Malezya-Endonezya sınırındaki göçmen trafiği ABD-Meksika sınırındakinden sonra, dünyadaki en yoğun göçmen trafiği olmuştur. Nitekim 2012 yılında Malezya'da 1 milyonun üzerinde Endonezyalı göçmen olduğu, bunların büyük çoğunluğunun da ülkeye yasa dışı yollarla giriş yaptığı kaydedilmektedir.

Her yıl 100.000-200.000 arasında göçmenin Endonezya'dan Malezya'ya geçtiği belirtilmektedir (*The Observers*, 2022). Endonezya'nın Kuala Lumpur Büyükelçisi yaptığı bir açıklamada, 2022 yılı başlarında Malezya'da çalışan Endonezyalı göçmen sayısının 2,7 milyon olduğunu, bu insanların 1,5 milyonunun da yasa dışı yollarla Malezya'ya giriş yaptığını söylemiştir.

Malezya, Endonezya'dan sonra en fazla göçmeni Bangladeş'ten kabul etmiştir. İlk olarak 1896 yılında farklı sektörlerde çalıştırılmak üzere getirilen Bangladeşli göçmenlerin ülkeye gelişi sonraki yıllarda artarak devam etmiştir. Malezya hükümeti, 1994 yılında Bangladeş hükümetiyle yaptığı anlaşma uyarınca her sene 50.000 Bangladeşli göçmeni kabul etmeye başlamıştır. İki ülke arasında göçmenlerin ka-

Ülkeye Göre Göçmen Oranı

Malezya bağımsızlıktan sonra ekonomik gelişmeye bağlı olarak ortaya çıkan insan gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla göçmen almaya başlamıştır.

bulüyle ilgili yapılan anlaşmalar sonraki yıllarda da devam etmiştir.

2013 yılında Malezya ile Bangladeş arasında imzalanan G2G Anlaşması'nda, palmiye ve kauçuk tarlalarında çalıştırılmak üzere Malezya tarafından 30.000 kişilik işçi kontenjanı açılmış, kontenjana 1,4 milyon kişi başvurmuştur.

Dünya Bankası'nın 2018 verilerine göre, Malezya'daki göçmenlerin %22'sini Bangladeşliler oluşturmaktadır. Malezya'da Endonezyalı ve Bangladeşli göçmenlerden sonra sırasıyla Nepal, Hindistan, Filipinler, Pakistan, Vietnam ve Myanmarlı göçmenler bulunmaktadır.

Göçmenlerin Malezya'ya girişi ya resmî yollarla acenteler üzerinden yahut kaçak yollardan olmaktadır. Resmî yollarla Malezya'ya giren göçmenler beş yıla kadar çalışma vizesi alabilmekte ve Malezya'da bulundukları süre içerisinde çalışma vizelerini uzatmak için başvuru yapabilmektedir. Ancak göçmenlerin hiçbir şekilde uzun süreli ikamet yahut vatandaşlık başvurusu yapma şansları yoktur.

Malezya'ya giriş yapan göçmenler geldikleri ülkelere ve cinsiyetlerine göre farklı iş gruplarında çalışmak zorundadır. Örneğin resmî yollarla Malezya'ya giriş yapan Bangladeşli göçmenler sadece kauçuk ve palmiye tarlalarında çalışabilirken, Endonezyalılar hemen hemen her sektörde çalışabilmektedir. Ayrıca çalışma vizesi sürecinin karmaşık olması, ülkeye resmî yollarla giren göçmenlerin de kaçak durumuna düşmesine sebep olmaktadır (World Bank, 2020).

KADIN GÖÇMENLER

Malezya, erkek göçmenler için olduğu kadar kadın göçmenler için de hedef ülke konumundadır. Ülkede çoğunluğu Endonezya ve Filipinler'den olmak üzere 377.000'den fazla kadın göçmen bulunmaktadır (Omar, 2019).

Endonezya ve Filipinler gibi ülkelerden Malezya'ya çalışmaya gelen kadın göçmenler, daha iyi bir gelecek arayışıyla göç etmektedir. Bu kadınlar çoğunlukla kırsal kesimlerden geldikleri için eğitim düzeyleri düşüktür. Bu durum onların büyük umutlarla geldikleri Malezya'da birçok sorunla karşılaşmasına sebep olmaktadır. Öncelikle Malezya'ya giriş yapan kadın göçmenler her sene sağlık taramasından geçmek zorundadır; verem, sıtma gibi hastalıklara yakalananlarla hamile olanlar sınır dışı edilmektedir. (FMT, 2018). Sağlık taramasını ge-

çen kadınların çalışma izinleri yenilenmektedir. Göçmen kadınlar da erkek göçmenler gibi 10 yıl çalıştıktan sonra ülkelerine dönmek zorundadır.

Bu rapor çalışması için kendisiyle görüşülen Endonezyalı T.D., 2008 yılında bir acenteye 2.000 ringit (476 dolar) ödeyerek yasal yollarla Malezya'ya işçi olarak girdiğini ve 10 yıl boyunca Malezya'da çalıştığını anlatmıştır. T.D.ye göre yasal yollarla Malezya'ya girildiğinde ve kurallara uyulduğunda sorun yaşanmamaktadır ancak ülkeye kaçak giriş yapanlar ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Malezya'da çalışan kadın göçmenler kötü çalışma koşulları ve her an sınır dışı edilme korkusu yanında işverenleri tarafından uygulanan her türlü fiziksel ve psikolojik şiddete maruz

Kadın Göçmenlerin Çalışma Alanları

Sektör	Çalışan Kadın Sayısı
İmalat	139.009
İnşaat	18.160
Palmiye ve kauçuk tarlaları	35.751
Servis	32.187
Hizmetçi ve bakıcı	133.787
Toplam	377.043

Malezya’da çalışan kadın göçmenler kötü çalışma koşulları ve her an sınır dışı edilme korkusu yanında işverenleri tarafından uygulanan her türlü fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalabilmektedir.

kalabilmektedir. Ayrıca en sık karşılaşılan durumlardan biri de ücretlerinin ödenmemesidir. Göçmen kadınlar, Malezya’da yasal yahut kaçak olarak bulunmaları fark etmeksizin, sık sık bu tür muamelelerle karşılaşmaktadır. Örneğin 19 Şubat 2022 tari-

hinde resmî bir açıklamada bulunan Endonezya’nın Malezya Büyükelçisi, Malezya’da çalışan Endonezyalı kadın göçmenlerin Asya’daki diğer ülkelerden daha fazla şiddete maruz kaldıklarını söylemiştir:

“Özellikle evlerde hizmetçi ve bakıcı olarak çalışan kadınların resmî evraklarına (pasaport ve kimlik) işverenleri tarafından el konulmaktadır. Bu kadınların ücretlerini ödemeyen işverenler, kaçmaları hâlinde kadınları polise ihbar etmekle ve sınır dışı edilmekle tehdit etmektedir. Malezya’da 10 yıl boyunca ücretleri ödenmeden sadece yemek paraları verilen Endonezyalı kadın göçmenler vardır.” (Malaymail, 2022).

MALEZYA'DAKİ MÜLTECİLER

Malezya, göçmenler için olduğu kadar mülteciler için de hedef ülkelerden biridir. Ancak 1951 tarihli BM Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi'ni imzalamadığı için mültecilerin varlığını resmî olarak tanımayan Malezya, ülkeye ulaşan mültecilere süreli olarak barınak temin etme ve üçüncü bir ülkeye geçişlerini sağlama gibi konularda yardımcı olmaktadır.

İlk olarak 1960'ların sonlarında güneydeki iç çatışmalardan kaçarak Malezya'ya sığınan Filipinli mültecilerin sayısı 1970'lerin başında 100.000'e kadar çıkmıştır. Tarım ve diğer alanlardaki iş gücüne olan ihtiyaç sebebiyle de Sabah Eyalet idaresi, Filipinli mültecileri bu alanlardaki işlerde değerlendirmiştir. Bugün Sabah Eyaleti'ndeki Filipinli mültecilerin sayısının 50.000 ile 70.000 arasında olduğu tahmin edilmektedir. Çoğunluğu Müslüman olan Filipinli mülteciler, Malezya'daki diğer mültecilere göre daha şanslı sayılmaktadır. Zira Malezya hükümeti Filipinli mülteciler için yerleşim yerleri inşa etmiş, balıkçılık yapmalarına ve çocuklarını devlet okullarına göndermelerine izin vermiştir (Kassim, 2009).

Vietnam Savaşı boyunca da çok sayıda Vietnamlı mülteci Malezya'nın kuzey eyaletlerine yerleşmiştir. 1990'lı yılların başına kadar Malezya'da kendileri için yapılan kamplarda kalan Vietnamlı mültecilerin 250.000 kadarı Malezya'dan Amerika, Kanada, Fransa, Avustralya gibi üçüncü bir ülkeye göç etmiştir. 1990'larda yaşanan Bosna Savaşı ve 2000'li yıllarda Açe'deki çatışma-

lardan kaçan mültecilerin bir kısmı da Malezya'ya sığınmıştır (Khairi, 2010).

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'ne (BMMYK) göre, 2022 yılının ilk çeyreğinde Malezya'da 153.000 kayıtlı mülteci bulunmaktadır ve bu mültecilerin %93'ünü Rohingya'lar oluşturmaktadır; geri kalanlar ise Pakistan, Yemen, Suriye, Somali ve Sri Lanka'dan gelenlerdir.

Malezya'daki mültecilerin büyük çoğunluğu başkent Kuala Lumpur çevresinde yaşamaktadır. Ülke genelinde 17.000'den fazla mülteci de gözetim merkezlerinde tutulmaktadır. Bu insanlar, BMMYK'nın kendilerine verdiği bir tür kimlik kartıyla ülkede bulunmaktadır. Ancak bu kart, Malezya'da kalmak dışında mültecilere herhangi bir yasal hak sağlamamaktadır.

1951 tarihli BM Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi'ni imzalamadığı için mültecilerin varlığını resmî olarak tanımayan Malezya, ülkeye ulaşan mültecilere süreli olarak barınak temin etme ve üçüncü bir ülkeye geçişlerini sağlama gibi konularda yardımcı olmaktadır.

Mülteciler ne sağlık, eğitim gibi temel ihtiyaçlara erişebilmekte ne de çalışabilmektedir.

Başta Rohingya'lar olmak üzere Malezya'daki mültecilerin temel sorunları şu şekilde özetlenebilir:

- BMMYK tarafından verilen kart herhangi bir güvence sağlamamakta, mülteciler polis tarafından tutuklanıp sorgulanabilmekte yahut sınır dışı edilebilmektedir.
- Malezya'da 18 yaş altı 20.000-30.000 arasında Rohingya mülteci çocuk vardır. Bu çocuklar sadece bazı sivil toplum kuruluşları (STK) ve mülteci gruplar tarafından açılan az sayıdaki okula devam edebilmektedir; ancak mevcut okullar ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalmaktadır (Pallik, 2020).
- Sağlık hizmetleri paralı olduğu için mültecilerin büyük çoğunluğu devlet ve özel sağlık sektöründen faydalanamamaktadır (Chuah, 2018).
- Mültecilerin herhangi bir yasal güvenceleri yoktur. Örneğin Rohingya mültecilerin Malezya'da doğan çocuklarının bile BM ofisi tarafından verilen kart dışında yasal bir hakları bulunmamaktadır.
- Mültecilerin çalışmasına resmî olarak izin verilmemektedir; ancak Sabah Eyaleti örneğinde olduğu gibi, Malezya'nın iş gücü ihtiyacı nedeniyle mülteciler gayriresmî olarak düşük ücretlerle iş bulabilmektedir.
- Rohingya kadın mülteciler, insan kaçakçıları tarafından suistimal edilebilmektedir.

Malezya'daki mültecilerin çoğunluğunu oluşturan Rohingya'ların toplam sayısının 150.000-200.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir ve bu insanların yalnızca küçük bir kısmında BM'nin verdiği kimlik kartı bulunmaktadır. Ülkede sayıları fazla olmasa da Malezya Gençlik Hareketi (ABIM) gibi bazı yerel STK'lar, Rohingya'lar başta olmak üzere mültecilere yönelik yardım çalışmaları yapmaktadır.

Malezya gerek üyesi olduğu ASEAN'da gerekse diğer uluslararası örgütlerde Myanmar hükümetinin Rohingya Müslümanlarına yönelik yürüttüğü soykırım faaliyetlerini durdurmak için iş birliği çağrıları yapmıştır. Hatta 2016 yılında dönemin başbakanı Najib Razak öncülüğünde Myanmar hükümetinin Rohingya'lara uyguladığı zulmü proteste etmek amacıyla başkent Kuala Lumpur'da binlerce kişinin katıldığı bir yürüyüş düzenlenmiştir. 2020 yılında covid-19 pandemisi sebebiyle sanal ortamda düzenlenen ASEAN'ın 36. dönem toplantısında konuşan Malezya Başbakanı Muhyiddin Yassin, Myanmar hükümetinin Rohingya krizini çözmek için çaba göstermesi gerektiğini vurgulamış ve ülkesinin daha fazla Rohingya mülteci kabul edemeyeceğinin altını çizmiştir. Malezya'yla beraber ASEAN üyesi olan diğer bölge ülkeleri Endonezya ve Tayland, Rohingya mültecilerin kendi ülkelerine girişlerine izin vermemektedir. Bu sebeple Rohingya mültecileri taşıyan gemiler/tekneleler bazen aylarca bu üç ülke arasında denizde mahsur kalmaktadır.

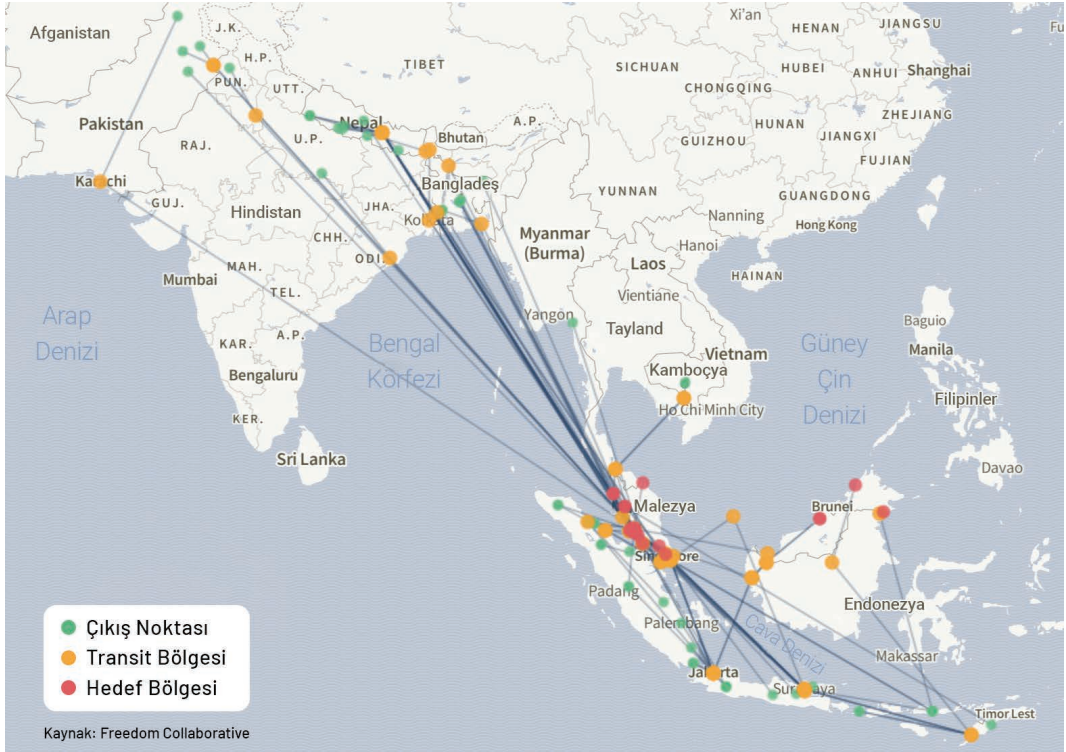
MALEZYA'DA İNSAN KAÇAKÇILIĞI

Malezya'nın iş gücüne olan ihtiyacı Endonezya, Bangladeş ve Myanmar gibi gelir düzeyi düşük ülkelerden milyonlarca insanın buraya göç etmesinin temel sebebidir. Malezya'ya ulaşan göçmen ve mültecilerin büyük bölümü gayriresmî yolları kullanmaktadır. Bu durum insan kaçakçılığının da önünü açmaktadır. Malezya sınırlarının büyük oranda denizlerle çevrili olması da ülkeye kaçak girişleri kolaylaştırmaktadır.

Malezya'da kaçak olarak bulunan göçmenler genellikle acenteler aracılığıyla ülkeye giriş yapmaktadır. Endonezya, Bangladeş gibi ülkelerdeki acen-

teler, göçmenleri Malezya'ya gemi ve teknelerle ulaştırmakta, buraya ulaşan göçmenler, yine acenteler tarafından karşılanmaktadır. Göçmenler iş ve çalışma vizesini de yine bu acenteler aracılığıyla almaktadır (Ajis, 2015).

Acenteler göçmen başına 400 ile 550 dolar arasında ücret almaktadır. Her sene yüz binlerce göçmenin kaçak yollarla Malezya'ya girdiği düşünüldüğünde ortaya çıkan rakamın büyüklüğü daha net anlaşılabacaktır. Malezya'da bu durum devlet kademelerinde çeşitli rüşvet hadiselerinin yaşanmasına da sebep olmaktadır. Yine ülkede kaçak olarak bulunan göçmen-

Malezya'ya Kaçak Yollarla Giren Göçmen ve Sığınmacıların Kullandığı Güzergâhlar

ler polis tarafından yakalandıklarında rüşvet verip serbest kalabilmektedir. Rüşvetin bu denli yaygın olması, Malezya’da kaçak göçmen sorunun çözülmesi önündeki en önemli engellerden biridir (Franck, 2014).

Malezya hükümeti 2007 yılında uluslararası baskıların artması nedeniyle “İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele Protokolü”nü imzalamıştır. Bu protokol gereğince insan kaçakçıları aracılığıyla Malezya’ya getirildiği tespit edilen kişiler 24 saat boyunca gözetim altına alınmakta, 24 saat sonra hâkim karşısına çıkarılmakta ve insan kaçakçılığına maruz kaldıkları tespit edilmeleri durumunda iki yıla kadar gözetim merkezinde tutulabilmektedirler. Gözetim merkezinde tutulan kişiler daha sonra ülkelerine geri gönderilmek üzere göç idaresine teslim edilmektedir (Lyons, 2014).

Malezya hükümeti 2010 yılında insan kaçakçılığıyla mücadele amacıyla devlet kurumlarının koordineli çalışmasını sağlayacak bir protokol hazırlamıştır. Ancak bu protokollerin hiçbiri bugüne kadar insan kaçakçılığını önleyebilmiş değildir. Hükümet, insan kaçakçılığıyla mücadele için çeşitli adımlar atsa da her sene yüzlerce kişi Malezya’ya ulaşmaya çalışırken hayatını kaybetmektedir. Komşu ülkelerden teknelerle Malezya’ya ulaşmaya çalışan kaçak göçmenler, aşırı kalabalık yahut olumsuz hava koşulları nedeniyle teknelerin batması sonucu hayatını kaybetmektedir. Örneğin Aralık 2021’de meydana gelen iki ayrı olayda göçmenleri taşıyan teknelerin batması sonucu toplam 29 Endonezyalı hayatını kaybetmiştir (*The Newyork Times*, 2021).

COVID-19 DÖNEMİNDE GÖÇMEN VE MÜLTECİLER

Malezya'daki göçmen krizi 2019 yılı sonunda patlak veren covid-19 pandemisiyle birlikte yeni bir sürece girmiştir. Ülkede ilk covid-19 vakası Ocak 2020'de görülmüş ve bu durum Malezya'daki göçmen ve mülteciler üzerindeki baskının daha da artmasına sebep olmuştur. Öyle ki toplumda hastalığı göçmen ve mültecilerin yaydığına dair bir kanaat bile oluşmuştur. Mart 2020'de olağanüstü hâl ilan eden Malezya hükümeti, ülke genelinde kısıtlamalara gitmiştir. Sokağa çıkma yasağının başlamasıyla birlikte Malezya polisi göçmen ve mültecilerin yoğun olduğu bölgelere operasyonlar düzenleyerek ülkeye kaçak yollarla giren yahut resmî çalışma izni olmayan göçmen ve mültecileri tutuklamaya başlamış ve birkaç hafta içerisinde binlerce göçmen ve mülteciyi yakalayarak gözetim merkezlerine göndermiştir. Kamuoyuna yansıyan haberlere göre yakalananlar arasında BM'nin verdiği kimlik kartına sahip mülteciler de vardır. 3 Haziran 2021 tarihinde Kuala Lumpur'da bir gözetim merkezini ziyaret eden Malezya İçişleri Bakanı Hamzah Zainudin şunları söylemiştir:

“Biz bunu kendi insanımızı korumak ve kaçak göçmenlere yardım etmek için yapıyoruz. Elinde hiçbir belge olmayan göçmen ve mültecilere aşı sağlayamayız. Önce kendi insanımızı düşünmemiz lazım.” (Benar News, 2021).

Covid-19 kısıtlamaları çerçevesinde hükümet karşıtı söylemlerin de yaşandığı Malezya'da polis, *el-Cezire*'nin Kuala Lumpur ofisine baskın düzenleyerek çalışanları tutuklamış, ofisteki bilgisayarlara el koymuş ve *el-Cezire*'yi kısıtlama süresince yalan haber yapmakla suçlamıştır. Nitekim *el-Cezire*, bu olaydan kısa bir süre önce covid-19 kısıtlamaları sürecinde Malezya hükümetinin göçmen ve mültecilere yönelik tutumu hakkında *Locked Up in Malaysia's Lockdown* adlı bir belgesel yayınlamıştır.

Covid-19 kısıtlamaları sırasında polis tarafından yakalanarak gözetim merkezlerine gönderilen kaçak göçmen ve mülteciler arasında bulunan Rohingya'lardan 1.086'sı, Şubat 2021'de sınır dışı edilmiştir. Sınır dışı edilen-

Covid-19 pandemisiyle birlikte Malezya'daki göçmen ve mülteciler üzerindeki baskı daha da artmış, öyle ki toplumda hastalığı göçmen ve mültecilerin yaydığına dair bir kanaat bile oluşmuştur.

lerin altısının BM’nin verdiği kimlik kartına sahip olduğunun anlaşılması üzerine BM İnsan Hakları Komisyonu, Malezya’nın Rohingya mültecileri sınır dışı etmesini kınayan bir bildiri yayımlamıştır (Reuters, 2021).

Nisan 2022 itibarıyla Malezya genelinde gözetim merkezlerinde 3.211’i kadın, 1.528’i çocuk olmak üzere toplam 17.634 mültecinin tutulduğu kaydedilmektedir. Bu mültecilerin büyük bölümünün Malezya’ya kaçak yollarla giren ve polis tarafından yakalanan Rohingyalılar olduğu belirtilmektedir. 20 Nisan 2022 tarihinde Penang eyaletine bağlı Sungai Bakap Gözetim Merkezi’nden kaçan 528 Rohingyalıdan yedisinin otoyolu geçmeye çalışırken ölmesi üzerine bir açıklama yapan yerel

idareciler, bu mültecilerin sınır dışı edilemedikleri için iki yıl boyunca merkezde tutulduğunu belirtmiştir (FMT, 2022). Malezyalı yetkililerin açıklamasına göre, 2018-2022 yılları arasında gözetim merkezlerinde tutulan 208 kişi verem, akciğer kanseri, dang humması ve şeker gibi hastalıklardan ötürü ölmüştür. BM, 528 Rohingyalı mültecinin gözetim merkezinden kaçması sonrasında Malezya hükümetine bu merkezlerdeki şartları iyileştirmesi için çağrıda bulunmuştur.

Malezya’da covid-19 kısıtlamalarının uzun sürmesi milyonlarca insanın işini kaybetmesine sebep olmuş, bu durum ülkedeki intihar vakalarının da artmasına yol açmıştır. Özellikle Haziran 2021 itibarıyla ülkedeki intihar ra-

kamları aylık 94 vakayla zirveye ulaşmıştır (UNICEF, 2021). İntihar vakaları göçmen ve mülteciler arasında da görülmektedir. Örneğin Covid-19 kısıtlamalarının başlamasından sonraki dört ayda 17 Myanmarlı mültecinin intihar ettiği bilinmektedir. Bu olaydan bir yıl sonra, Haziran 2021'de yine

altı Myanmarlı göçmen sınır dışı edilme korkusu yüzünden intihar etmiştir (*The Irrawaddy*, 2020). İntihar vakalarının göçmenler arasında yüksek olmasının en önemli sebebi, kısıtlamalar yüzünden işlerini kaybetmeleri ve temel ihtiyaçlarını karşılayamayacak duruma gelmeleridir.

COVID-19 SONRASI MALEZYA'DA GÖÇMEN VE MÜLTECİLER

2022'nin ilk döneminden itibaren covid-19 kısıtlamalarını gevşetmeye başlayan Malezya'nın ülkeye girişlerde aranan şartları büyük oranda kolaylaştırması, yeni göçmen girişlerinin de önünü açmıştır.

Malezya, özellikle palmiye yağı üretiminde ve kauçuk tarlalarında çalışacak

yüz binlerce işçiye ihtiyaç duymaktadır. Hâlihazırda bu alanlarda çalışanların %80'ini ise göçmenler oluşturmaktadır. Ancak dünyanın en büyük iki ayçiçeği yağı üreticisi olan Rusya ve Ukrayna arasında başlayan savaş sebebiyle palmiye yağına olan talebin artması üzerine, Malezya hükümeti 2021'de

18,1 milyon ton olan palmiye yağı üretimini 2022'de 20 milyon tonun üzerine çıkarmayı hedeflemektedir. Bu hedefine ulaşmak için de palmiye tarhalarında çalıştırılmak üzere Endonezya'dan 320.000 yeni göçmenin mayıs ve haziran aylarında Malezya'ya girişini onaylamıştır (CNA, 2021).

1 Nisan 2022 tarihinde Endonezya'yı ziyaret eden Malezya Başbakanı İsmail Sabri, Endonezya Başbakanı Joko

Widodo ile yaptığı görüşmede Malezya'ya yeni göçmenlerin gönderilmesi ve göçmenlerin şartlarının iyileştirilmesi konularında anlaşmalar imzalamıştır (*The Borneo Post*, 2022).

Göçmenler konusunda bu gelişmeler yaşanırken mültecilerle ilgili şimdilik kalıcı bir çözüm ortaya konulmadığı için on binlerce mülteci Malezya'da resmî bir statüye sahip olmadan yaşamını devam ettirmektedir.

SONUÇ

Malezya'daki iş gücünün %20'sini oluşturan göçmenlerin varlığı ülke ekonomisi için hayati önemdedir. Malezya hükümeti her ne kadar göçmenlerin ülkeye resmî yollarla girişlerini sağ-

lamak ve insan kaçakçılığının önüne geçmek istese de bu konuda başarılı olamamaktadır. Özellikle insan kaçakçılığından büyük rüşvetler alan devlet kurumlarındaki kişilerle mücadelede yetersiz kalmaktadır. Nitekim ülkenin her alanında kendini gösteren rüşvet sorunu, insan kaçakçılığının önüne geçilmesindeki en büyük engeldir. Ayrıca Malezya Göç İdaresi'nin göçmenler için koyduğu vize şartları ve vize süreci fazlasıyla karmaşık olduğu için ülkeye yasal yollarla girenler bile bir süre sonra kaçak durumuna düşmektedir.

İş gücüne olan ihtiyacına binaen her yıl yüz binlerce göçmeni kabul eden Malezya'nın mültecileri kabul etmemesi, mültecilerin kalıcı olmasına bağlanmaktadır. Ülkeye çalışmak için gelen göçmenler ise belli bir süre sonra kendi ülkelerine dönmektedir.

Malezya hükümeti çeşitli sektörlerde çalışan göçmenlerin maruz kaldığı haksızlık, şiddet ve insan hakkı ihlalleri konusunda göçmenleri korumak için çeşitli kanunlar çıkarmaktadır. Özellikle göçmenlerin ekseriyetinin geldiği Endonezya gibi ülkelerin hükümetleriyle ortak çalışmalar yürü-

terek göçmenlerin şartlarını iyileştirmek için girişimlerde bulunmaktadır.

1951 tarihli BM Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi'ni imzalamadığı için mültecileri resmî olarak tanımayan Malezya'da hâlihazırda 180.000'den fazla mülteci bulunmaktadır. Bu reel durum sebebiyle Malezya hükümeti bir taraftan ülkedeki mültecilerin sorunlarını çözmeye çalışırken diğer taraftan da yeni mülteci akınlarına karşı tedbirler almaktadır. Malezya'daki mültecilerin çoğunluğunu oluşturan Rohingya'ların büyük bölümü ülkede gayriresmî olarak bulundukları için yaşam koşulları çok kötüdür. Malezya hükümeti mültecilerin bir kısmını kendi ülkelerine geri gönderene kadar yahut mülteciler üçüncü bir ülkeye kabul edilene kadar gözetim merkezlerinde tutmaktadır. Ancak bu merkezlerdeki sürenin uzaması, mülteciler için ciddi sorunlara sebep

olmaktadır. ASEAN, D8 ve İslam İşbirliği Teşkilatı'na üye olan Malezya, hem ulusal hem de uluslararası arenada Rohingya'lı mültecilerin sorunlarını dile getirse de bugüne kadar bu sorunla ilgili kalıcı bir çözüm ortaya konulabilmiş değildir.

İş gücüne olan ihtiyacına binaen her yıl yüz binlerce göçmeni kabul eden Malezya'nın mültecileri kabul etmemesi, mültecilerin kalıcı olmasına bağlanmaktadır. Ülkeye çalışmak için gelen göçmenler ise belli bir süre sonra kendi ülkelerine dönmektedir. Zira Malezya yasalarına göre göçmenler hiçbir şekilde oturum yahut vatandaşlık başvurusunda bulunamamaktadır. Buna karşın özellikle başta Rohingya'lılar olmak üzere mültecilerin geldikleri ülkelere geri dönme ihtimalleri son derece düşüktür. Bu sebeple Malezya, mültecilerin ülkeye girişlerini engellemek için çok sıkı tedbirler almaktadır.

KAYNAKÇA

- Ajis, M. N., K. Askandar ve S. Awang. (2015). "International Migration and Human Trafficking in Malaysia: A Study on Illegal Immigrants". *Asian Social Science*, C. 11, S. 25. 124-134, 124.
- Bellwood, P. (2007). *Prehistory of the Indo-Malaysian Archipelago*, Sydney: ANU. 70.
- Benar News. (2021). "Malaysia: Mass Arrests of Undocumented Migrants to Ensure They Get COVID-19 Jobs".
- Chuah, F. L. H., S. T. Tan, J. Yeo, H. Legido-Quigley. (2018). "The Health Needs and Access Barriers Among Refugees and Asylum-Seekers in Malaysia: A Qualitative Study". *International Journal for Equity in Health*.
- CNA. (June, 2021). "Foreign workers for Malaysia's palm plantations to arrive in May", <https://www.channelnewsasia.com/business/foreign-workers-malaysias-palm-plantations-arrive-may-june-2547481>
- FMT. (2018). *Report: Malaysia Has 'Most Restrictive' Laws On Female Foreign Workers*.
- _____. (2022). "Rohingya should not have been detained in the first place, says group". <https://www.freemalaysiatoday.com/category/nation/2022/04/21/rohingya-should-not-have-been-detained-in-the-first-place-says-group>
- Franck, A. K., (2014). Paper for ISA, "New Orleans Negotiation Borders: Everyday Corruption and Immigration Policing in Malaysia". Panel: "Unsettling Borders: Rethinking Ethical Politics in IR 2014".
- Freedom Collaborative. (2021). "Malaysia's human trafficking routes: What the collective data tells us about migrant worker exploitation". https://static1.squarespace.com/static/5bd9f8a7710699aaf0e28fc6/t/61af12a6d9c3ff462466a730/1638863553220/Malaysia%E2%80%99s+human+trafficking+routes_FINAL.pdf
- Ishak, M. M. (2002). "Managing Ethnicity and Constructing the 'Bangsa Malaysia' (A United Malaysian Nation)". *Malaysian Management Journal*, C. 6. 99-115.
- Kassım, A. (2009). "Filipino Refugees in Sabah, State Responses, Public Stereotypes and the Dilemma Over Their Future". *Southeast Asian Studies*, C. 47. S. 1.
- Khairi, A. (2010). "Managing The Challenges of Refugees and Their Rights in Malaysia". (This paper was presented in The First International Conference on Human Rights in Southeast Asia), Bangkok, Thailand.
- Lyons, L., M. Ford. (2014). "Trafficking Versus Smuggling: Malaysia's Anti-Trafficking in Persons Act". In Sallie Yea (Eds.), *Human Trafficking in Asia: Forcing Issues*, 35-48.
- Malaymail. (2022). "Report: Indonesian Ambassador Claims Workers From His Country Facing Modern-day Slavery in Malaysia, Unlike in Singapore, HK, Taiwan". <https://>

- www.malaymail.com/news/malaysia/2022/02/19/report-indonesian-ambassador-claims-workers-from-his-country-facing-modern/2042552
- Omar, S., N. Era. (2019). "Repression: Factors Contributed to the Female Foreign Workers in Malaysia". *International Journal for Studies on Children, Women, Elderly and Disabled*, C. 6. 35-42, 36.
- Palik, J. (2020). *Education for Rohingya Refugee Children in Malaysia*, PRIO.
- Reuters. (2021). "Rights groups seek Malaysian court order to stop deportation of Myanmar detainees", <https://www.reuters.com/article/us-myanmar-politics-malaysia/rights-groups-seek-malaysian-court-order-to-stop-deportation-of-myanmar-detainees-idUSKBN2AM1D3>
- Sabri, I. (2022). "Developments along M'sia-Indonesia border to intensify with Nusantara". *The Borneo Post*, <https://www.theborneopost.com/2022/04/01/ismail-sabri-developments-along-msia-indonesia-border-to-intensify-with-nusantara/>
- The Irrawaddy*. (2020). "Without Work and Fearing Arrest, Undocumented Myanmar Migrants in Malaysia Take Their Own Lives". <https://www.irrawaddy.com/news/burma/without-work-fearing-arrest-undocumented-myanmar-migrants-malaysia-take-lives.html>
- The Jakarta Post*. (2019). "Adelina is Dead. Her Death Has to Mean Something", <https://www.freedomunited.org/news/murder-acquittal-sends-shockwaves-across-malaysia-and-indonesia/>
- The Newyork Times*. (2021). "Boat Carrying Indonesian Migrants Sinks Near Malaysia, Killing at Least 18". <https://www.nytimes.com/2021/12/15/world/asia/malaysia-boat-migrants.html>
- The Observers*. (2022). "Indonesian Migrant Workers Face Dangers Along Sea Routes to Malaysia", <https://observers.france24.com/en/tv-shows/the-observers/20220114-indonesian-migrant-workers-face-dangers-along-sea-routes-to-malaysia>
- UNICEF. (2021). "Statement on deaths by suicide among children". <https://www.unicef.org/malaysia/press-releases/statement-deaths-suicide-among-children>
- Wahab, A. "The outbreak of Covid-19 in Malaysia: Pushing migrant workers at the margin". <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590291120300620>
- Winstedt, R.O. (1935). *A History of Malaya, Singapur: Singapore Printers*. 258.
- World Bank Group. (2020). *Who is Keeping Score? Estimating the Number of Foreign Workers in Malaysia*.
- World Bank. (2013). "Immigration in Malaysia: Assessment of its Economic Effects, and a Review of the Policy and System, Human Development Social Protection and Labor Unit East Asia and Pacific Region". Document of the World Bank.
- Wright, A., T. H. Reid. (1913). *The Malay Peninsula a Record of British Progress in the Middle East*, Londra, Adelphi. 70.

İNSAMER

İHH İNSANI VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
İHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مرکز البحوث الإنسانية و الاجتماعية

Tarihî Çin-Hindistan deniz ticaretinin geçiş güzergâhında yer alan Malezya, her zaman göçmen ve mültecilerin hedef ülkelerinden biri olmuştur. Bugün toplamda 3 ila 5,5 milyon göçmenin bulunduğu Malezya’da kayıt dışı göçmenlerin sayısının en az 2 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca 1951 tarihli BM Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi’ni imzalamadığı için mültecileri resmî olarak tanımayan Malezya’da hâlihazırda 180.000’den fazla mülteci bulunmaktadır. Bu reel durum sebebiyle Malezya hükümeti bir taraftan ülkedeki mültecilerin sorunlarını çözmeye çalışırken diğer taraftan da yeni mülteci akınlarına karşı tedbirler almaktadır.

INSAMER
İHH İNSANİ VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
IHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية و الاجتماعية

Karagümrük Mh. Kaleboyu Cd. Muhtar Muhtinin Sk.
No. 6 PK. 34091 Fatih - İstanbul - Türkiye
T. +90 212 631 21 21 | F. +90 212 621 70 51
www.insamer.com | info@insamer.com